

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Ε΄ | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 8 του Ἀλωνῶν 1907 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 235

Μὴ ζητᾷς σιὰ λατινικὰ πῶς θὰ μιλήσεις καλὰ γεωμανικά. Ρώτα τὴ μάνα σιὸ σπιτί, τὰ παιδιὰ σιὸς δρόμους, τὸν ἀπλοῖκὸ ἄνθρωπο σιὸ παζάρι. Κοίταξέ τους σιὸ στόμα πῶς μιλοῦν κ' εἶται γράφει.

ΛΟΥΤΗΡΟΣ

Ὁ καλὸς γραφιάς λέει καινούρια πράματα με συνηθισμένους λέξεις.

SCHOPENHAUER

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΙΣΜ. Ἡ «Ἀρρωστη Δούλα» (συνέχεια).
ΑΡΙΕΤΗ. Τὸ θέατρο τοῦ Διονύσου.
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΜΕΛ. Ἀπὸ τὰ παράξενα ὄνειρατα.
ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΕΛΤΑΣ. Εἰκόνες ἀπὸ τὸ Βίσπορο.
LE CHEVALIER κτλ. Τὸ θέατρο καὶ οἱ γέροι.
Μ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ. Ἀπὸ τῆ ζωῆ - ὁ Νίκος.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Κωστής Παλαμῆς, Γιάννης Περγιαλίτης, Ἰβόνος.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΑΤΕ — ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ — Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜὴ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΟΙ ΧΗΝΕΣ

(Μῦθος Κριλῶφ)

Προφές με τὸ μακρὸ καλὶμι του ὠδηγοῦσε
Τις χῆνες του ἑνας χωρικός στήν πολιτεία
Κ' ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ὄρες κι ὄρες περπατοῦσε
Ἡ στάνη του χωρὶς στιγμή νὰ βρεῖ ἡσυχία
Μὰ τόσο ἐδιόχετ' ὁ φτωχὸς γιὰ νὰ προφτάσει
Τῆς Κυριακῆς τὴν ἀγορά· κι ἄμ' ἀνγκάσει
Τὸ δουλευτὴ ἢ δουλιὰ, καὶ τὸ συτίρο, νὰ βιαστέι,
Ἐπαρῶ, πῶς καὶ τὸ ζῶ του ἀνάγκη εἶναι νὰ κουραστέι.
Γι' αὐτὸ τὸ χωρὶκὸ δὲν ἀδικῶ... Ὅμως οἱ ἀπαντὲς
Ἐπαρῶντας, πῶς ἀδικημένες εἶναι, ὅσο ποτέ,
Ταῦτά τῶν διαδοτῶν με τίς φωνῆς ξεσκίζουσι
Καί, θυμωμένες, τέτια λόγια ξεφωνίζουσι :
«—Καὶ γίνηκε ποτές πιδ μεγαλύτερο κακό ;
Ἐμεῖς, Ἐμεῖς οἱ χῆνες τόσα νὰ ὑποφέρουμε ;
Παρατηρήστ' ἔδω, διαβάτες, ἕνα χωρικό,
Ποῦ ἡ σκούφια του ἀπὸ ποῦ κρατᾷ μῆτε τὸ ξέρομα,
Νάχωμε οἱ Χῆνες ὀδηγὸ μας καὶ βασιμιστὴ !...
Ποῖός ἐδλίπιζε καὶ ποῖός ἀκόμη θὰν τὸ πιστευτέι,
Πουλερικά τῆς ἀγορῆς νὰ κατακνήσωμε !
Μὴν τῆξει ἐτούτος ὁ Χυδαῖος ποτές σκερτέι
Πῶς δικαιομά μας εἶναι νὰ παιτῆσωμε,
Κι ἀπὸ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, σεβασμὸ βιδύ,
Κι ὄχι ταπεινωμένες, ἐτσι δά, νὰ τρέχωμε
Τὰ περιζακουσμένα ἑμεῖς πουλιὰ, ὄλα ποῦ ἔχομε
Τὰ τεῖχη τοῦ τρανοῦ τοῦ Καπιτωλίου σώσει,
Καὶ λίδχαι τιμὴ σὲ ὄλη τὴ Ρώμη τόση,
Ποῦ εἶχανε—μὴν τὸ λησμονήτε—ἀφιερῶσει
Στὰ ὀνόματά μας, τότες μιά γιορτὴ μεγάλη ; »

«Καὶ σέε, τοὺς ἐρωτᾷς ἕνας διαβάτης, πάλι
Τῶχετα ξεπαρμένο τόσο τὸ κεφάλι,
Ποῦ τωρινές, σέε ἀπαίτετε, χῆνες
Σὰν τις ἀρχαῖες νὰ σᾶς τιμᾶνε ἐκαΐνες ; »
—Μὰ οἱ προπατόρισσές μας, ξέρετε, νομίζω...

—Τὴ διάβασα τὴν ἱστῆρα καὶ τὸ γνωρίζω...
Σεῖς θλωε, σὰν τί πράξη ἐκάνε-ε μεγάλη ;
—Σεῖς εἶπαμε· εἶχανε οἱ προγόνισσές μας σώσει
Τὴ Ρώμη τὴν ἀρχαία !..—Ναί, δὲν ἀμπεθάλλει
Γι' αὐτὸ κἀνείς... μὰ ἐσεῖς τί ἔχετε κατερθῶσει ;
—Ἐμεῖς τίποτε ἀκόμη...—Τίποτα ; Γι' αὐτὸ
Λοιπὸν τιμὴ καὶ ἐγὼ κερμὰ δὲ σᾶς γρωτῶ...
Μονάχ' ἀρῆστε τοὺς προγόνους ποῦ ἐκοιμήθηκα
Φτωχός μου, ἐκεῖνος ὅπως τοῦ· εἶζ' ἐτιμῆθηκα...
Καὶ σέε, ὅπως εἶζιζε θὰ νὰ τιμῆθητε...
Στὴ σούβλα περσιτέε, ἀφοῦ καλοφῆθητε !

Σπέτσος

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

Ἀφιερῶνεται σιὸς δασκάλους τῶν Ἑλληνικῶν

Ὁ ἥλιος μόλις εἶχε βγεῖ καὶ χρύσωνε με τίς ἀ-
χιτίδες του τοὺς ναοὺς τῆς Ἀκρόπολης. Κάτω δ ἑ-
λαιῶνας εἶτανε γιομάτος κταχνιά, κ' οἱ κορυφές
τῶν ἐλιῶν ἐβγαῖναν μὲς ἀπὸ τὴν καταχνιά σὰν κο-
ρυφές βράχων μὲς ἀπ' τὴ θάλασσα. Καὶ κάτω
κάτω ἐλαμπε σὲ ψιλές καὶ ζωερές γραμμές τὸ λι-
μάνι τοῦ Πειραιᾶ· καὶ παραῶξ ἀκόμα ἀπλώνονταν
ἡ θάλασσα με τὰ ξκουστά νησιά τῆς, τὴ Σαλαμίνα
καὶ τὴν Αἴγινα....

Ἀπάνω στὰ ψηλότερα σκαλοπάτια τοῦ θεάτρου
τοῦ Διονύσου, ἀποκάτω ἀπὸ τίς δυὸ κολῶνες, καθό-
ταν ἕνας ξένος με τὸ κεφάλι ἀκκουμπισμένο σὲ χέρι
καὶ μ' ἕνα βιβλίον στὰ γόνατά του· «Σοφοκλῆς» εἶ-
λεγε ἀπάνω σὲ βιβλίον.

Ὅλο τὸ θέατρο εἶταν ἀδειανό, ἔρημη ἡ ὄρχη-
στρα, ἔρημοι οἱ μαρμαρένιοι θρόνοι τῶν ἱερέων. Ὁ
ξένος εἶτανε βυθισμένος σὲ διάβασμα τοῦ βιβλίου
του. Ἄξαφνα τοῦ φάνηκε σὰ νὰ χτύπησε τ' αὐτιά
του ὁ ἦχος αὐλοῦ κ' εἶπειτ καποῖος μακρινὸς θόρυ-
βος, σὰ νὰ σίμωνε μεγάλο πλῆθος ἀνθρώπων. Καὶ
πράματις σὲ λίγη ὥρα κόσμος πολὺς ἄρχισε νὰ μπαί-
νη ἀπὸ τίς πόρτες τοῦ θεάτρου· τὰ σκαλοπάτια γιό-
μισαν ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ τὰ φορέματά τους ἀνεμί-
ζονταν ἀπὸ τὸν πραινὸν ἀέρα σὰν τὰ κύματα τοῦ
ποταμοῦ ποῦ κατεβαίνει ἀπὸ ψηλὰ καὶ πέφτει κάτω
στὸν γκρεμῶ.

Ἐάννου ὄλο αὐτὸ τὸ πλῆθος σώπασε.

Δυὸ ψηλές γυναῖκες βγήκαν ἀπάνω στὴ σκηνή.
Μὲ δυνατὴ φωνὴ ἄρχισε ἡ μιά νὰ παραπονιέται γιὰ
τὰ δυστυχῆματα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Οἰδίποδα, γιὰ
τοὺς θλαστους νεκροὺς καὶ γιὰ τόσες ἄλλες ντροπές.
Μὲ σιγανὴ καὶ λυπημένη φωνὴ ἀποκρίθηκε ἡ δεύ-
τερη. Ἡ ἀδερφή τῆς ὅμως θυμωσε, τὰ μάτια τῆς
ἀγρίεψαν καὶ σήκωσε τὸ χέρι τῆς σὰ νὰ θέλε νὰ πῆ
καμιά κατάρα. Ἐτσι κἀνοντας φεύγει καὶ με δάκρυα
στὰ μάτια τὴν ἀκολουθεῖ κ' ἡ ἀδερφή τῆς.

Πάλι ἄρχισε ν' ἀκούγεται ἡ μουσικὴ καὶ με με-

τρημένα καὶ ταχτικὰ πατήματα ἄρχισαν νὰ κατε-
βαίνουν οἱ σεβαστοὶ γέροντοι ἀπὸ τὸ δεξιὸ κι ἀρι-
στερὸ μέρος τῆς σκηνῆς· μέσα στὴν ὄρχηστρα. Κι ὄ-
ταν ἄρχισαν τὸ τραγοῦδι τους κ' ἔλεγαν :

« Ἀντὶς ἀέλιου, τὸ κάλλιστον ἐπιπέλω
φαιέν Θήβη τῶν προτέρων φάος... »—

εἶχε σηκωθῆ κι ὁ ἥλιος στὸν ὀρίζοντα κ' ἔχυνε τὸ
φῶς του ἀπάνω στὴν ὄρχηστρα.

Κι ὁ ξένος με σιγανὴ φωνὴ καὶ με συγκίνηση
μουρμούρισεν : « Ἀντιγόνη ! »

Κοντὰ του εἶχε καθίσει ἕνας ἄνθρωπος ντυμένος
πολὺ ἀπλά. Γύρισε καὶ τὸν κοίταξε. Ὁ ἥλιος ἐλαμ-
πε σὲ φαλακρὸ του κεφάλι, ἡ μύτη εἶτανε πλά-
κουσῆ, τὸ στόμα εἶχε κάποιον παράξενη ἐκφραση·
τὰ μάτια του ὄμως εἶτανε πολὺ ζωερὰ καὶ κοιτά-
ζανε με μεγάλη πονηριὰ τὸν ξένο ποῦ καθότανε συλ-
λογισμένος.

Κι ὅταν τέλειωσε τὸ τραγοῦδι τοῦ χοροῦ καὶ
γίνηκε ἡσυχία, γύρισε καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀπὸ ποῦθε ἦρθες, ξένε, ἐδῶ στὴν Ἀθήνα ;
πρέπει νὰ ἦρθες ἀπὸ πολὺ μακριὰ, ἂν κρῖνω ἀπὸ τὰ
ροῦχα σου. Μήπως εἶσαι ἀπὸ τὴ χώρα τῶ Σκυθῶν ;

— Ὅχι. Ἡ πατρίδα μου εἶναι ἀνάμεσα στὸν
Ἰστρο καὶ τίς Ἄλπες. Μὰς λένε Γερμανοὺς κ' ἡ
χώρα μας ἀπλώνεται ὡς ἐκεῖ ποῦ ἡ βορεινὴ θάλασ-
σα ρίχνει τὸ κίτρινο κερομπαρί στὴν ἀμμουδιά.

— Ἀπὸ αὐτοὺς λαοὺν εἶσαι ; Στὸν Ἄδη ἔ-
κουσα τ' ὄνομά σας. Ἐκεῖ ἀπάντησα πολλοὺς σο-
φοὺς ἀνθρώπους τοῦ τόπου σου, ποῦ μιλοῦσαν τὴ
γλῶσσα μας καὶ μούλεγαν πῶς οἱ θεοὶ τῆς Ἑλλά-
δας βρήκανε σ' ἐσᾶς καταφύγιο, ὅταν ἐδῶ στὴν
Ἑλλάδα γκρεμίστηκαν οἱ ναοὶ τους καὶ καταστρά-
φηκαν οἱ βωμοὶ τους.

— Ἀπ' αὐτὸ τὸ λαὸ βασιτέμαι. Μὰ θαρρῶ ὅτι
σὲ γνώρισα. Εἶσαι ὁ Σωκράτης ποῦ τὸν εἶπαν, ὅτι
εἶταν ἀνδρῶν ἀπάντων σοφώτατος.

— Αὐτὸ εἶναι τ' ὄνομά μου καὶ μ' εἶπανε σο-
φώτατο. Μὰ ἤθελα νὰ μιλήσωμε γιὰ τὸν τόπο σου.
Μούλεγαν ὅτι καὶ τώρα καταγίνεστε ἐσεῖς οἱ Γερ-
μανοὶ με τὴ γλῶσσα μας. Ὅταν ἄρχισα νὰ ξετάζω
με εἰ τρόπο τὴ μαθαίνετε, ἄκουσα πολὺ παράξενα
πράματα· κι ὅσοι φορὲς τὸ συλλογίζουμαι δὲν μπο-
ρῶ νὰ νοιώσω τὸν τρόπο ποῦ μαθαίνετε αὐτὴ τὴ
γλῶσσα. Ἴσως ὅμως αὐτὸς νὰ εἶναι ἀνοησία δική
μου καὶ ἴσως οἱ ἄνθρωποι ὑστερὶς ἀπὸ δυὸ χιλιάδες
χρόνια, πύχχω πεθάνει ἐγὼ, νὰ εἶχαν τόσο σοφοί,
ὥστε ἐγὼ, ἂν καὶ ἡ Πυθία με εἶπε τότε σοφώτατο,
δὲν μπορῶ σήμερα νὰ τοὺς νοιώσω.

— Τί θέλεις νὰ πῆς μ' αὐτὰ, Σωκράτη ;

— Ὑπόθεσε ἐτι στὴν πατρίδα σου βρίσκειται ἕ-
νας ἄνθρωπος σπουδαῖος καὶ μεγάλος, ποῦ ἔχει κἀνε,
πολλὰ καλὰ στὸν τόπο του κι ἀκούς ἄξαφνα, ὅτι
ἀρρώστησε βαρεῖα. Ἀπαντᾷς τὸ γιαντὸ του σὲ δρό-